

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: VELJKOVIĆ

Ime: Velibor

Ime oca: Mihailo

Nadimak: Veci

Pol: muški

Datum rođenja: 19. novembar 1971.

Mesto rođenja: Leskovac

Nacionalnost: Srbin

Veroispovest: nijedna

Jezik/jezici koje govori: B/H/S

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišćeni u toku razgovora: engleski i B/H/S

Trenutno zanimanje: saobraćajni policajac

Prethodno:

Datum(i) razgovora: 18. januara 2006.

Razgovor(e) vodili: Philip Cane

Prevodilac: Vojislava Katić

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora:

/potpisano na originalu/

Potpis:

IZJAVA SVEDOKA:

1. Na ovaj razgovor pozvali su me predstavnici Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Ovu izjavu, međutim, dajem dobrovoljno i izjavljujem mi nisu pretili niti me prisilili da dodem, niti su mi dali bilo kakva obećanja ili podsticaje za to.
2. Rečeno mi je da će, ukoliko MKSJ protiv nekog od lica o kojima ću govoriti u ovoj izjavi podigne optužnicu, advokati optuženog i javnost biti upoznati s mojim imenom.
3. Više bih voleo da ne svedočim pred MKSJ u Hagu, Holandija, ali ako po zakonu budem morao da svedočim, odazvaću se. Takođe sam upoznat da će, ako budem morao da svedočim, Međunarodni sud u moje ime preduzeti sve potrebne mere obezbeđenja. Saglasan sam da se kopija ove izjave dostavi drugim organima unutrašnjih poslova koji istražuju navode za ratne zločine počinjene na Kosovu tokom sukoba 1998-1999. godine.
4. Upoznat sam s tim da su mi srpske vlasti dale odobrenje da obelodanim državne tajne s kojima sam možda upoznat i voljan sam da otvoreno govorim o pitanjima i incidentima za koje znam iz prve ruke.
5. Trenutno radim u Medveđi kao saobraćajni policajac u činu vodnika. Pripadnik sam policije od 25. aprila 1994. godine. Pre nego što sam počeo da radim za policiju, završio sam kurs za školovanje milicionara u Vučitrnu, Kosovo i Metohija. Odmah sam raspoređen u SUP Prizren i dva sata posle dolaska u Prizren, poslat sam u stanicu milicije (OUP) Suva Reka kao milicionar. Pre 1996. godine policija se zvala milicija i postojali su samo činovi milicionara i inspektora. Godine 1996. promenjena je struktura i milicija je postala policija. Tada sam imao čin mlađeg vodnika.
6. Godine 1996, pre nego što je počeo sukob, u Suvoj Reci je bilo raspoređeno od 65 do 70 milicajaca. Situacija se promenila otprilike u aprilu ili maju 1998. godine, kada je došlo do terorističkih napada na policiju. Na primer, u selu Dulje desio se incident u kojem su albanski teroristi pucali na policajca Sašu Jovanovića i ubili ga, Zbog tih incidenata, više nismo mogli da idemo na godišnje odmore ili koristimo slobodne dane, jer su se smene smenjivale brzo. Dobili smo PKT i lake puškomitraljeze «broving». Za akcije policije koristili smo obično džipove *lada niva*, borbena oklopna vozila BOV i pingauere. Nisam siguran kakvo je to vozilo jer ja nisam bio patrolni policajac. Pripadnici redovnog i rezervnog sastava policije imali su tamnoplave maskirne uniforme. Jedinice specijalne namene imale su zelene maskirne uniforme, ali u centru Suve Reke nije bilo nijedne takve jedinice.
7. Godine 1998. komandir stanice policije Suva Reka bio je Radojko Repanović. Mislom da je po činu bio kapetan. On je bio nadležan za uniformisanu policiju. Za civilna administrativna lica i policajce u civilu koji su radili na kriminalističkim istragama bio je nadležan poručnik Dobrivoje Vitošević. Iako

je Vitošević imao niži čin od Repanovića, on je u strukturi bio na višem položaju. Ne znam da li je jedan od njih onom drugom davao naređenja jer nikad nisam prisustvovao njihovim sastancima. Moj pretpostavljeni je bio Repanović. Odmah ispod komandira bio je zamenik komandira Dragan Borisavljević. Ispod Borisavljevića je bio pomoćnik komandira Nenad Jovanović.

8. Smene su takođe imale šefove smena. Na početku svake smene, šef smene je patrolama izdavao pismeno naređenje u kojem su bile navedene njihove dnevne dužnosti. Ako je bio prisutan jedan od pretpostavljenih policajaca, na primer, komandir, zamenik ili pomoćnik komandira, onda je on izdavao naređenje. Na kraju smene, svaka patrola (koju je činio jedan, dva ili tri policajca) morala je da napiše izveštaj o tome šta su radili i taj izveštaj je dostavljan dežurnoj administrativnoj službi. Ti izveštaji je trebalo da se čuvaju u arhivi stanice pet godina.
9. Pre nego što su počeli teroristički napadi, obično smo dobijali konkretna naređenja, kao što je, na primer, da idemo i privedemo određeno lice. Međutim, posle aprila ili maja 1998. godine, naređenja su bila neodređenija, na primer, da idemo i izvršimo inspekciju određenog sela. Kako sam ja shvatao, patrole su se zapravo kod meštana raspitivale o situaciji, te to nisu bili konkretni zadaci kao što je uzimanje izjava. Ja tada nisam išao u patroliranje, već sam obavljao dužnosti u odeljenju uprave. Posao mi je bio da u kompjuter unesem radni raspored, da sredim poštu koja je stigla i da je stavim u određene pregratke. Radni rasporedi su pokazivali ko je u određenom trenutku bio dežuran. Konkrentni zadaci patrola unošeni su u kompjuter, ali ne i konačni izveštaji patrola. Evidencija iz komputera čuvana je u stanici policije Suva Reka. Svi policajci su dobijali standardnu platu, bez obzira na to koliko su sati radili. Ko je, međutim, bio na odmoru ili bolovanju, nije dobijao naknadu za topli obrok. Izveštaji o tome ko je na odmoru slati su u Prizren da bi se obračunala naknada za topli obrok. Par dana pre nego što smo se povukli iz Suve Reke, Repanović mi je naredio da spalim dokumentaciju u formi papira, ali je kompjuter zajedno s disketama ukrcao u kamion i prebačen u Kruševac. Ne znam šta je s njim bilo posle toga.
10. Pre nego što su počeli teroristički napadi, obično su u Suvoj Reci bila dežurna samo po dva ili tri patrolna policajca. Međutim, kada su počeli napadi, angažovani su i rezervisti da pomognu. Neki su čuvali objekte policije, a drugi su išli u patrolu. Oni su, u suštini, obavljali iste dužnosti kao policajci iz redovnog aktivnog sastava. Pored toga, policajci iz drugih SUP-ova u Srbiji dovodeni su u Suvu Reku kao pojačanje, ali pošto ja nisam išao u patrole, ne znam kako je to funkcionisalo na terenu. Ja sam popunjavao radne rasporede samo za one koji su bili raspoređeni u Suvoj Reci, a ne za policajce koji su kao pojačanje poslani sa strane.
11. U julu ili avgustu 1999. godine, kada je policija «čistila teren», teroristi su ubili policajca Momira Pešića. Na nisam prisustvovao tim akcijama, ali od kolega znam da su oni zauzimali položaje, a zatim pucali na uporišta terorista.

U januaru 1999. godine kolega Miloš Stevanović ubijen je dok je bio u patroli. Na njegovo vozila otvorena je vatra u zasedi terorista i on je ubijen na licu mesta. U junu 1999. godine ubijen je Radovan Tanović, ali to nije bilo na području Suve Reke. Područja za koje se znalo da su uporišta terorista u opštini Suva Reka bila su sela Budakovo, Pećane, Studenčane i Blace. U samoj Suvoj Reci nije bilo terorističkih područja za koje se znalo. Ja nisam video nijedno pisano naređenje koje se odnosilo na operacije čišćenja. Policajci koji su učestvovali u tim operacijama prikazivani su na spisku dežurstava kao da su na dopustu, a kao vrsta dopusta pisalo je «specijalno zaduženje».

12. Znam da je oko Suve Reke bilo raspoređeno nešto vojnika. Video sam vojsku kako prolazi kroz mesto u njihovim vozilima. Oni nisu bili raspoređeni u centru, ali ne znam da li su učestvovali i nekoj operaciji. Teritorijalna odbrana se nalazila u zgradi Skupštine opštine u Suvoj Reci. Oni obično nisu učestvovali u akcijama policije, ali je posle početka vazdušnih udara bilo neke saradnje s njima. Ne znam ko je bio nadležan za Teritorijalnu odbranu. Državna bezbednost (DB) je takođe imala svoje kancelarije u zgradi SUP-a, ali su oni imali poseban ulaz. Međutim, znam da je bilo saradnje između policije i DB-a. Mislim da je u Suvoj Reci bilo samo dvoje ili troje službenika DB-a. Jedan je bio Nišavić, čiji je nadimak bio Miško Debejac, a drugi se zvao Milan Jablanović i on je došao otprilike u leto 1998. godine.
13. Dok sam radio u Suvoj Reci, stanovao sam u smeštaju za policajce. To je bila zgrada u istom kompleksu kao i stanica policije. Samo kada sam imao slobodan dan, vraćao sam se u Medvedu. Svi policajci su stanovali u tom smeštaju, izuzimajući Repanovića, čija je porodica živela u Suvoj Reci. Vitošević je odlazio kući u Orahovac sve dok nisu počeli vazdušni napadi, a onda je sve vreme boravio u svojoj kancelariji u kojoj je imao krevet.
14. Znam da je policija otvarala vatru na Albance u centru Suve Reke pre nego što su počeli vazdušni napadi NATO-a, ali se sećam dana kada je ubijen veliki broj građana Albanaca. Ne mogu da se setim tačnog datuma, ali je to bilo tokom prve nedelje vazdušnih napada. Tokom prepodneva bilo je pucnjave, ali ne znam ko je pucao na koga. Nikada nije bilo informativnih sastanaka o situaciji na terenu. Sećam se da je u stanici policije držan jedan Albanac jer se sumnjalo da je pucao na policiju. Bio sam dežuran u SUP-u kada sam čuo pucanj koji je dolazio iz dvorišta ispred stanice policije. Otprilike pet minuta kasnije, izašao sam i video mrtvog muškarca kako leži u dvorištu. Nisam znao njegovo ime, ali je bio stariji, imao je od 50 do 60 godina. Ne znam ko je ubio tog čoveka.
15. Malo kasnije, bio sam u stanici policije i čuo da se komandir Repanović obraća grupi policajaca u jednoj maloj prostoriji. Video sam da su tom sastanku prisustvovali šef smene Milovan Gogić, Slađan Čukarić, Radovan Tanović, rezervista Ivica Novković, Ramiz Papić i još nekoliko rezervista čijih se imena ne sećam. Zamenik komandira nije bio prisutan. On je bio na terenu. Pomoćnik komandira Jovanović nije bio prisutan, a Vitošević je bio u zgradi,

ali u svojoj kancelariji. Repanović je prisutnima u toj prostoriji rekao da idu od kuće do kuće i ubijaju civile Albance. Nije rekao zašto to treba da se uradi i nije precizirao koja konkretno lica. Samo je rekao da ih sve treba pobiti. Repanović mi je naredio da pođem s njima i učestvujem u ubijanju, ali sam ja odbio. Repanović nije rekao ništa kad sam odbio naređenje.

16. Nisam odmah otišao s tom grupom policajaca, već sam pošao za njima posle otprilike 15 minuta. Repanović mi je naredio da pođem s njima i utovarujem leševe, pošto sam odbio da ih ubijem. Bio sam s Ivicom Novkovićem i još jednim policajcem čijeg se imena ne sećam. Pokazano mi je nekoliko fotografija Suve Reke i ja sam istražitelju Philipu Caineu pokazao neke od lokacija. Na slici br. 02103210-19 pokazao sam zgrade SUP-a. Kada sam s Novkovićem i tim drugim policajcem izašao iz SUP-a, stajao sam na poziciji označenoj brojem 1. Duž Rešetanskog puta pogled mi se pružao do kuće označene brojem 2. Tamo sam video mnogo ljudi kako izlaze iz kuće i beže u svim pravcima. Ispred kuće stajala je grupa policajaca koji su pucali u te ljude dok su bežali. Posle kratkog vremena, čuo sam eksploziju. Onda smo krenuli putem u pravcu Rešetana i prva grupa leševa koje sam video nalazila se ispred kuće koju sam na fotografiji pokazao pod brojem 2. Ne mogu da se setim koliko je tačno bilo leševa, ali verovatno tri ili četiri. Bilo je muškaraca, žena i dece. Video sam da su ubijeni iz vatrenog oružja. Svi su bili u civilnoj odeći i nisam video da li su bili naoružani. Mislim da nisu bili teroristi. Utovarili smo ih u zadnji deo kamiona *zastava*. To je bio kamionet s kabinom i ravnim zadnjim delom pokrivenim ceradom. Ne znam odakle je bio taj kamionet. Pretpostavio sam iz Prizrena. Nisam video odakle je kamionet došao, ali pretpostavljam da je sve to moralo da bude prethodno dogovoreno. Nisam znao ko je vozač. Nastavili smo da idemo Rešetanskim putem i usput smo prolazili pored još leševa. Stigli smo do raskrsnice s putem za Studenčane/Pečane, gde se kamionet polukružno okrenuo, a zatim smo na povratku skupljali leševe na putu. Kad smo stigli do kraja, Ivica, drugi policajac i ja vratili smo se u stanicu policije, a kamionet je skrenuo desno i odveo se u pravcu Prizrena.
17. Ostali smo u stanici otprilike 15 minuta, a zatim ponovo izašli i otišli u piceriju u centru mesta (označena je brojem 3 na fotografiji). Tamo sam video još jedan kamion parkiran zadnjim delom do ulaza. Tamo su bili ljudi ili iz Teritorijalne odbrane (TO) i/ili iz komunalnog preduzeća. Nisam prepoznao nikog među tim ljudima, osim dr Bobana Vuksanovića, koji je bio načelnik Doma zdravlja Suva Reka, a radio je i za TO, ali ne znam u kom svojstvu. Ušao sam u piceriju i unutra video oko 40 leševa, većinom žena i dece. Mislio sam da su to oni ljudi koji su uspeli da pobegnu policajcima koji su išli od kuće do kuće. Zvuk eksplozije koji sam ranije čuo došao je iz pravca picerije i pretpostavio sam da je to ubačeno u nju. Ni na jednom od leševa nisu bili otkinuti udovi, ali su granate izdate policiji, «crne» granate M57, eksplodirale sa šrapnelom koji se zarivao direktno u telo.
18. Nosili smo jedan po jedan leš i utovarivali ih u kamion. Dvoje ili troje ljudi je još bilo živo. Jednog sam prepoznao, bio je to vozač autobusa koji se krio iza

bara. Molio je da ga ne ubiju. Blizu vrata se nalazila jedna žena koja je bila pogodena, ali ne i ubijena. Policajac Tanović i još jedan rezervista pucali su na preživele. Utovarili smo sve leševe u kamion. Niko nije ništa rekao o tome šta se događa i zašto se ljudi ubijaju. Repanović je bio tamo, ispred picerije, mada ne mogu da kažem da li je tamo bio sve vreme. Ni on tada nije ništa rekao. Vitošević je ostao u stanici policije, ali bi on sigurno morao da zna sve šta se dogodilo. Ne znam da li su sačinjeni izveštaji o tome šta se dogodilo. U piceriji je bio prisutan kriminalistički tehničar Todor Jovanović, ali nisam video da je vršio bilo kakvu istragu.

19. Kad smo se vratili u stanicu policije, čuo sam od drugih kolega da je izdato još jedno naređenje da opet idemo od kuće do kuće i kažemo preostalim Albancima da imaju pola sata da spakuju stvari i odu. Pretpostavljam da je to naređenje takođe došlo od Repanovića. Ja sam jednostavno ostao u stanici policije, Pola sata kasnije, Albanci su počeli u svojim vozilima da odlaze u pravcu Prizrena ili prema granici s Albanijom.
20. Svi Albanci su napustili Suvu Reku i posle tog dana više nije bilo ubijanja. Ne znam, međutim, šta se dešavalo u okolnim selima, jer su na ta područja išle samo jedinice specijalne namene. Ja sam video da su u ubijanju učestvovali samo lokalni policajci na dežurstvu i rezervisti. Nisam video nijednu PJP ni vojnu ni neku drugu jedinicu sa strane. One su moža bile u selima, u terorističkim uporištima, ali nisu bili u samoj Suvoj reci. Verujem da je naređenje da se pobiju ljudi u Suvoj Reci moralo da dođe s višeg nivoa od Repanovića i Vitoševića jer policajac tog ranga ni slučajno nije mogao da odobri takve akcije.

Deklaracija

Upozoren sam na to da bi moja izjava mogla da bude data na uvid organima unutrašnjih poslova i/ili drugim pravosudnim organima. Pristajem na to da se moja izjava da na uvid navedenim organima, prema nahodanju Tužilaštva Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

/potpisano/
/potpisano/
/potpisano/

POTVRDA SVEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na srpskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 18. januar 2006.

NB: Biće potpisana izjava samo na B/H/S jeziku

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Vojislava Katić, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine da prevodim sa srpskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na srpski jezik.
- 2) Velibor Veljković mi je dao do znanja da govori i razume srpski jezik.
- 3) Gorenavedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na srpski jezik u prisustvu Velibora Veljkovića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumeo prevod ove izjave.
- 4) Velibor Veljković je potvrdio da su, po njegovom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na za to predviđenom mestu.

Datum: 18. januar 2006.

Potpis: /potpisano/